

SZÉKESFEJÉRVÁR.

TÁRSADALMI HETIKÖZLÖNY.

Megjelen minden vasárnap.

A lap ára

házhoz hordással vagy postán küldve:

Egy évre 4 frt.
Öt hóra 1 frt. 60 kr.
Negyed évre 1 frt.

A lap szellemi részét illető közlemények „Székesfejérvár” szerkesztőségéhez, — belváros, szt. István-utca 176. — küldendők.

A lap ára, hirdetések és a hirdetésekérti díj a „kiadó-hivatal”-
Klökner Péter könyvkereskedésében vétetik föl.

Nyilttérbeni közlemények után két hasábos petitsorért 15 kr. fizetendő.

Kéziratok nem küldetnek vissza.

Hirdetmény

a bélyegdijon felül, minden négy hasábos petitsor:

Megrendelőinktől 4 krért, nem megrendelőinktől 6 krért igtattatik be.

Néhány szó egy létesítendő régiséggyűjtemény ügyében.

Legújabb korunk oknyomozó történetírásának, többé nem egyedül családi s nyilvános levéltárak megőrzött okmányai, a mult századok száraz annalisai, de a föld különböző rétegeiben talált régiségek, a penészes sírok s csatatérek százados kincsei is, főforrását képezik. A történet, különösen őskor történetének főadatait a régészet szolgáltatja. Az ujkor történése a fősúlyt, nem egyedül a titkos udvari fondorlatokra, diplomatiái fogásokra, világrázó hadi eseményekre fekteti; de az emberiség csendes fejlődését is beható tanulmányainak tárgyává teszi; már pedig mi szolgáltatá inkább a szellemi élet, a korszakok míveltségi állapotának adatait, mint a régészet, mely a családi élet legszükségesebb tárgyaitól fogva, a nyilvános élet, a nemzeti ünnepek, az áldozatok legbecsesebb eszközeig, melyek a nép míveltségi állapotának bélyegét, kinyomatát hordják magukon — összegyűjti.

Sajnos, hogy régészetünk csak kis körben mozog, csak itt-ott akadnak felkent bajnokai, mindenütt a legnagyobb nehézségekkel kell küzdeni. Nemesak a tudatlan népből, de gyakran a művelt osztályból is akadnak, kik inkább megsemmisítik a mult emlékeit, mintsem a tudomány számára biztos kezekbe szolgáltatnák; mert nem tudják azt, hogy egyes általuk megvetett, semmire sem becsült régi tárgyakban történetünk s régészetünknek, mily nagy kincse rejlik. Ezen vészes közönynek részint ismerethiány — az archeologia terén, részint azon megvetés az oka, melylyel némelyek a régészet iránt viseltetnek. Azt egyedül holmi régi tárgyak, rendszernélküli összehalmozásának tartják; buvárainkat csupán oly kedvelőknek, kiknek nem levén más foglalkozásuk unalomból vagy szenvedélyből evvel töltik idejüket, minden készület vagy tanulmány nélkül; pedig csalódnak. Ha nem volnának régészeink, teremteni kellene ilyeneket. Porosz s más államokban országos intézetek vannak archeologok kiképzésére. Olaszországban Nápolyban egy intézet van, melyben az ifjak csupán Pompeji műkincseinek tanulmányozásával foglalkoznak, hogy az ásatások folytatásánál mint kiképzett szakértők használtassanak, vagy az utazó idegeneknek Pompeji műkincseit magyarázzák. Anglia ázsiai ásatásaira ezereket költ. Mindezeket tennék-e Európa hatalmas államai, ha a régészet szellemi s anyagi haszna százszorozva nem szolgáltatná vissza a ráköltött pénzt? Csak nálunk vajudik még e fontos elodázhatlan kérdés; csak nálunk nem fogják még fel s nem tudják méltányolni kellőleg. Ha annyi jeles nem állana élén, ott volnánk, hol ezelőtt egy évtizeddel valánk. Ezek működésének azonban sikerült kevés számú, lelkes közönséget gyűjteni s a régészet ügyét mindinkább terjeszteni. Legújában már megyék s városok érdemes közönsége vette pártfogása alá e nemes ügyet, s ha lelkes régészeinknek sikerül, néhány évtized múlva, egy nagyobb város sem nélkülöz régiséggyűjteményt s együletet; miáltal egyes városok s megyék története számos adattal fog gyarapodni — nagy könnyebbségére monographusainknak — kiknek összesége ismét a hazai történet, némely pontjára nagyobb fényt fog vetni.

Fejérmegyének sem lehet, sem szabad az ujjabkor e méltó követelését, egy régiségtár felállítását figyelem nélkül hagynia. Bátran

elmondhatjuk, e megye hazánk régiségekben leggazdagabb vidékek egyike valódi bányája, a különféle kora emlékeknek. Ezeket összegyűjteni elmulaszthatlan kötelességünk.

Hazánk több városában, Sopronban, Szombathelyen, Nagy-Szebenben, Kolozsvárott, Selmecezen részint gyűjtemények vannak, részint egyletek. Békésmegye a régiségek megőrzésére bizottmányt nevezett ki, a járási szolgabirákat felhívta, hogy hatóságuk területén a régészet érdekeit figyelemmel kísérik, ehhez képest a netán eszközendő ásatásokról a megválasztott bizottságot, illetőleg annak elnökét tudósítsák. Említsem-e Komárommegyét, hol az ügy élére a megyei első alispán ur, gr. Zichy Miklós, Thaly Zsigmond, a városi polgárnagy álltak, s egy muzeum felállításán fáradoznak.

Ily messze elágozó mozgalmak közepett megyénknek sem szabad tétlenül maradnia, hol, mellözve a még kevés számú kőkori tárgyakat, annyi bronz, vas s római kora régiség merül naponkint fel. Határaink közt vannak a nevezetes alsó-szent-iványi földüregek, melyek ritkaságuk daczára ismeretlenek nagy közönségünk előtt; az akademia archeologiai bizottságával, csak e sorok írója ismertette meg. Mily czélszerű volna egy régészeti társulat alakítása, mely e fontos üregeket újabb kutatások alá venné, s megmentené számos újabb leleteket, melyek legújában is élénk mozgalomba hozták régiség kedvelőinket. Itt vannak azon számtalan hunnsírok, romai romok, temetők, barbarokori csatahelyek, mind mind ismeretlenül. Itt van Potenciana, Matrica, Jetus vagy Plotomeo Salimua, Juterusa stb. nevű romai városok maradványai szintén csak kevesek által ismerve. Az eddig felmerült régiségek közül igen sok idegen kezekbe jutván külföldre vándorolt, vagy egyes régiség gyűjtők halálával nyereszkezők kezébe jutván — megsemmisült. Az újabb leletek közül is hány, meg hány tűnt el nyomtalanul, ismeretlen nyereszkezők által. Ki tudja mily kincsek, mily nagy emlékek veszhettek el így, nagy kárára régészetünknek. Mindezek úgyszólván kényszerítenek minket egy állandó, régiséggyűjtemény felállítására; melynek az egyesek által, hangya szorgalommal összegyűjtött régiségekben szép alapja van már összehordva. Hát még egyes családi, megyei s városi levéltárok mennyi ritkasággal s régiséggel szaporítanak a felállítandó gyűjteményt.

Az eszme már megérett, csak lelkes felkarolók kellene, kiket — hiszem — fogunk találni; mert hol egy József főherceg ő fensége áll a gyűjtés élén, ki nem tartja méltóságán alolinak, a régiségeket gyűjteni s az akademia archeologiai bizottságának közlönyét ásatásai eredményéről tudósítani, ott ily magasztos ügy nem enyészhetik el, ott az én szavam nem lehet pusztába kiáltó szózat.

Szellőztessük egy kissé e gyűjtemény felállítása körül eddig felhozott kérdéseket. Fekete János megyei főjegyző ur, lelkes régiségbarát, már rég ohajt, a gazdasági egyesületben, egy új szakosztály, a régészeti osztály felállítása iránt indítványt tenni, mely, ámbár a gazdasági egyesület körébe nem vág — czél s korszerű lenne, melyből hiszem később egy önálló szerves egész fejlődne ki. Különben erről többet nem szólhatok, ugyhiszem igen tisztelt főjegyző ur, e lapok terén bővebben fogja nézeteit ez ügyben kifejtteni.

Szerény véleményem szerint a „Vörösmarty-kör” lenne hivatva e kérdés megoldására, mely egyedül foglalkozik a tudomány hasonló ágával; minthogy azonban, jelenleg még, biztos alappal nem bír, s

létele időhöz kötött, nem állandó; így a gyűjtemény felállítását előmozdíthatja, de azt maga körébe nem csatolhatja; mindazonáltal a régészeti irodalom előmozdítására szükséges volna a körnek, e szakba vágó folyóiratokat járni.

Legzélszerűbb volna egy külön önálló régészeti gyűjtemény-nyel összekapcsolt egyesület felállítása, mely céljául tűzné ki Fejérmegye területén talált régiségek összegyűjtését. Lenne pedig ezen gyűjtemény nem egyesek, nem társulatok magántulajdona, hanem a megye s város közönsége. Ez kezdetben igen nagy nehézségekkel járna, de ha a megye s város közönsége pártfogása alá venné, s azt erejéhez képest gyamolítaná, előmozdítaná, számára helyiséget jelelné ki s bocsátana rendelkezésére, úgy épen nem volna kivihetetlen; mint ezt több megye intézkedése hangosan bizonyítja.

Mindenekelőtt szükséges alkalmas helyiség kijelölése, hová a régiségek közszemlére kitétetnek, melynek, hogy mily szellemi s anyagi haszna van felesleges bizonyítanom.

Késedelmeztünk ez ügyben nem lehet, nem szabad, gyűjtsük régiségeinket addig, míg meg nem semmisülnek, későn lesz majd akkor gondoskodni s muzeumot állítani, ha nem lesz mit bele tenni.

Jelenleg ennyi elég, e fontos kérdés további tárgyalását, fejlesztését s szerény nézeteim jogosultságát, vagy hiányait szakértők vitatására bizva, azon reményben, hogy szavaim, nem lesznek pusztában kiáltó szavak; hanem a régiségeink megőrzése érdekében tervezett városi gyűjtemény felállítása mielőbb megvalósul, soraimat bezárom, egyszersmind kérem szakértőinket e tárgyban saját véleményeiket mielőbb a t. közönség elé terjeszteni; mert csak kölcsönös eszmecsere, szülhet jó eredményt.

Hattyúffy Dezső.

Megyei.

A legközelebb lefolyt hét annyira gazdag közérdekű eseményekben, hogy megfelelő a többrendbeli igényeknek — ezekről csak rövid vázlatot nyújthatunk.

„A fejérmegyei néptanítók egylete“ ugyanis f. hó 5-én tartotta meg Nsgos Kolossváry Miklós tanfelügyelő ur elnöklété mellett alakító közgyűlését a megyeház nagy teremében.

Az érdekelték minden vallásfelekezetből szépszámmal gyűltek össze. Elnök az ülést kevéssel 10 óra után megnyitván, rövid de velős megnyitó beszéde után az ad hoc választott jegyző Seidel Pál pátkai plebános, (szólókat jegyzé ifj. Végh János) az e célra kiküldött bizottmány munkálatát, az alapszabályok tervezetét felolvasta, mely kevés módosítással elfogadtatott.

A vitának lényegesebb részét az alapszabálytervezetnek 63. §-sa, — mely „a tagok kölcsönös erkölcsi támogatását általánosságban célozza, — után következő 64. §-sa, — mely ismét az erkölcsi támogatás specialitását körvonalazza — képezé. Ezen utóbbi szakasznak kihagyatása indítványoztatott, azonban ezen indítvány a többség által elvetetett.

Az ezen kérdés körül kifejtett vita, ha tizenhárom próbás nem volt is; de meglátszott rajta, hogy korunkban már ott állunk, hol a szellem kemény harcát viv az anyagiság ellen.

E tárgyra még visszatérünk, most térhiány miatt csak annyit említünk fel, hogy e gyűlés folyamában elnök ur ajánlatára lapunk az egyesület közlönyéül választatott.

Junius 6-án ugyancsak Kolossváry Miklós ur elnöklété alatt iskolatanács tartatott, melyről részlete-ekben most szinte nem szólhatunk, csak annyit sietünk felemlíteni, hogy Varasdi Lajos ur másodtanfelügyelővé történt kineveztetése tudomásra juttatott.

A Dunántúli superintendenciális gyűlés Nagy Mihály révkomáromi lelkész mint egyházfő és Tisza Kálmán mint világi főgondnok elnöklété alatt f. hó 8-án és 9-én tartatott meg.

Ezen gyűlésen a szomszédmegye notabilitásai közül is sokan vettek részt: Nevezetesen Veszprém és Somogy megye alispánjai.

A gyűlés nagyrésztben az egyházmegye belügyeivel foglalkozott. De nem mulasztotta el, egynémely elavult, s a korszellem által túlszárnyalt vallási dogmának hatályon kívül leendő helyzetetése iránt kezdeményezni.

F. J.

Városi.

Teljes elismeréssel tartozunk a városi kapitányi-hivatalnak azon erélyes intézkedésért, mellyel már a múlt szerdai hetivásár alkalmával a piaczdrágító elővásárlást meggátolta, s midőn jövőben is e téreni kitarásra kérnénk, nem mulaszthatjuk el újból ismét hang-súlyozni, hogy mi nem csak az elővásárlás ellen, hanem egyáltalán minden közvetítés ellen szólunk fel, vagy is magyarul mondva egészen le kell e tola-kodó közvetítőket a piaczról oly formán szorítani, hogy azon a piaczon melyen ők veszik a baromfit, tojást, bányát, nyulat, malaczt stb. ott ne legyen szabad azt nekik elárú-sítani, mert csak ezen körülmény fejleszti ki a nem igazolható visszaélést. Hanem ha 9 óra után be akar vásárlani kereskedésre, hordja el házakhoz, — ha egyik, másik gazdaasszony nem akar, vagy nem jöhet ki a piaczra hogy maga megvásároljon, megérdemli az illető, ki neki helyébe viszi, hogy egypár garas nyeresége legyen fáradozásáért; de hogy megvegyen valamit a kofa, a Rosznagl-féle bolt előtt és a Huber bolt előtt meg leüljön vele azt magasabb áron tovább árulni, hogy ilymódon szaporíttassék a dologkerülő henyék száma, ezt nem szabad megengedni. Egyiránt tiltja ezt a józan ész és a polgárok érdeke.

T Á R C Z A.

Ne hidd, ne hidd...

Ne hidd, ne hidd, hogy el foglak feledni,
Hogy idővel mást is tudnék szeretni;
Oly hő s igaz hozzád való szerelmem:
Lehetetlen kívüléd mást szeretnem!

S bárha soha nem lennél is az enyém,
Esküszöm, hogy emléked nem feledném! —
És e hajfűrt, és ez arczkép keblemen,
Le a sirba megy nyugodni én velem.

Sőt ha éltem századokra terjedne,
Mindig tied lenne szivem szerelme; —
S a siron túl, ha még ott is van élet:
Ott se' tudnék mást szeretni, csak téged.

Moenich Károly.

Csacsérdi Tóbiás levele fiához.

I.

Utolsó leveledben azt irod kedves fiam, hogy mint aféle magyar ember azokat a zsinoros, sallangos és czafrangos országokat vándorlod be, és hogy azért is mentél most Chinába?...

Jól is teszed. — Végünk van most. — Vége a gombkötő mesterségnek!... Nincs ám már itthonn se úgy mint volt 61-ben! Hja... akkor lányaink a rétes-tésztára is vitézkötést csináltak. Leven-

téink meg annyira zsinorozva voltak, hogy bőrükből csak annyit láthatott az ember, mint lát a bekötött labdánál. — Most a pléh és para-pléh járja. — Ez a salon- és tánczköntös.

A mi kis munka most van, azt a köteles végzi el. — Én is öreg napjaimra ezekhez szegődtem, pedig magad is tudod, mindig utáltam azt, hogy is ne: ez az egyetlen mesterség melyben mindig hátrafelé megy az ember! — Aztán ezek is panaszzkodnak, hogy mióta megszűnt a statárium nincs kereset!...

Eh! de hagyjuk ezt!... Még volt már a furulya szóból!...

China, vagy a mint kimondani kell, — Csina, furcsa kis birodalom! A valódi China „a közép virága“ a mint irod, Mongolországtól egy már 2000 évvel ezelőtt épített 300 mértf. hosszú, 20 láb magas és 5 láb vastag fal által választatik el.

Ez a multak emléke!

Mily nagy hasonlatosság!...

Hisz városunk is hajdan a „közép virága“ volt! Anynyi fényt és pompát látott e Fejérvár a hajdani koronázások és temetkezések idejében, a menyinyit egy város sem széles Magyarországbán! Fejérvár is fallal volt bekerítve, kapukkal ellátva, míg a törökök tökéletesen le nem rombolták azt.

De nem!

Meghagytak számunkra egyet.

A várkaput!

Ez a multak emléke!

De ott, hol hajdan a szittyá vér érc buzogánya rezgett sok pogány feje fölött suhintásával halált osztogatva; ott, hol anynyi bátor és erős dalia adá ki hazánkért és a szabadságért dicső lelkét, most birkák és borjúk vérzenek el; ott, hol tán hajdan viruló arczú királyunk a jogarral és arany almával kezében hallatta szép szavát — most egy bibircsos arczú vén kofa — légycsapóval kezében — kinálja rothadt almáit!

Állandó színházunk ügyét kellene már egyszer megbeszélni; azonban sajnálattal jelentjük ki, hogy tüzetesen nem ismerve a körülményeket, nem szólhatunk hozzá; de ha valami avatott kéz megismertetné velünk az ügy állását, úgy hisszük nem csak nekünk; de olvasóinknak is nagy szívesességet tenne, magának az ügynek pedig, mindenesetre használna.

Végre egy kérelmünk van még a város kapitányi hivatalához. Legyen oly szíves, intézkedjék, hogy vásár- és ünnep napokon a városház előtti vonalon, legalább a gyalogjárda legyen nyitva.

Boszantó az, hogy annyira el van zárva az ott ácsorgók által a közlekedés, miszerint ugyszólván csak könyvek dőfések közt haladhat az ember előre.

F. J.

Levelezések.

Rác-Álmás, június 4-én 1871.

Megyénk egyik legszebb vidékéről írom levelem, a Duna habjai mosta és kies halmokkal övezett Rác-Álmásról. Most azonban nem báj vidékéről, a szép pásztor- és tündérregéről, melyek leírását máskorra tartom fenn, akarok szólni, hanem annál prozaibab, a község anyagi és szellemi haladását fogom röviden körvonalozni.

Községünk néhány évtized óta, majd minden tekintetben a haladás terére lépett, mely haladás a gazdaság terén ép úgy mutatkozik, mint a szellemi téren. Midőn gazdaságról szólok, elmulasztatlan kötelességemnek tartom vetéseink jelen állását leírni. Buza ugyan a hosszú hideg következtében rozsdásodni kezdett, de a legutóbbi esők igen jótékonyan hatottak rá; s valamint a buzát, úgy a rozst, árpát, zabot s többi veteményeket új életre hozták. Ha elemi csapások falunk határát nem érik, úgy meglehetősen termés várható.

Ellenkezőt kell mondani a szőlőről, mely a téli kemény fagyok alatt elveszvéen, lehető legrosszabb eredménnyel bíztat, de gyümölcs lesz sok.

Az anyagi téren való haladás egyik legszebb eredménye a helybeli népbank, mely lelkes szolgabíránk főhatósága alatt már néhány ezer frnyi forgalommal dicsekszik, ezen szép haladás közvetlen előmozdítója Tassy Béla ur, ki a nép anyagi érdekeit mindenütt, hol lehet és alkalma van teljes erejéből előmozdítja, méltó dicséretet érdemel. Az anyagi érdekek ily szép előmenetele mellett el nem mulaszthatom szellemi foglalkozásokról tudósítani, mellőzve a téli unalmas napok vendégeit, az évenként beköszöntő színész nemzetségeket, kik az idén sem maradtak el, tek. Modrovich Ignác ur gyűjteményét említtem meg, mely könyvtárával együtt a szellemi haladás egyik legszebb eredménye, a nagy buzgalmu ritkaságtára jelenleg még rendezetlen, de rövid időn rendezni fogja, s a nevezetes római koporsóból a virágokat, a híres könyvtárból a

szakácskönyveket, a régiségek köréből a kitömött majmot eltávolítja, s a gyűjteményt a nagy nevezetes Mátyás billikom kíséretében a ritkaság tisztelői könnyebbé csinos helyiségében kifogja állítani. E gyűjtemény és könyvtár mellett még egy másik könyvtár is létezik „a községi könyvtár“ melyet Horváth Imre ur egykori község bírája alapított, jelenleg a könyvtár nem legjobb karban van, de mint halljuk nemes emberbarátok által újra rendeztetik és adományokkal gyarapítatik, melyek között tek. Horváth Ferencz gazdag földbirtokos nagyszámu részint gazdasági, részint történelmi és természetrajzi tartalmu könyvekből álló ajándéka említetik, adja az ég, hogy ezen ajándékozók nemes törekvéseit siker koronázza és számos követőkre találjon.

Király János.

Székesfejérvár, június hó 4-én 1871.

Tisztelt szerkesztőség!

A székesfejérvári kölesönös népegylező-egylet a „Székesfejérvár“ hetilapjának keletkezését örömmel üdvözli, mint a városi közvélemény egyik közegét, melynek lapjain egyleti életéből időnként tájékoztató, nyilvános számtételi adatokat fog közölhetni a tisztelt szerkesztőség engedelmével.

A nevezett egylet tíz havi fennállása után egyleti tagjainak ez időben száma 924. Képviselnek 10 kros heti betéteket 4498 at. Ez ideig befizettek 19776 frt. 30 krt. A kamat és kezelési díjak utáni bevétel 1245 frt. 9 kr. Késedelmi kamat és illeték díjak 321 frt. 23 kr. Beiratási díjak után 1046 frt. 60 kr. Kölesön utáni pénztári bevétel 1000 frt. Összes pénztári bevétel, illetőleg forgalom 32924 frt. 62 kr. Összes felszerelési költségek utáni kiadás 870 frt. 6 kr. Összes kezelési költségek utáni kiadás 686 frt. 87 kr. Összes pénztári kiadás 32699 frt. 43 kr. Egyenleg pénztári készletben 225 frt 19 kr.

A székesfejérvári kölesönös népegylező egylet tíz havi sommáztató forgalmának bemutatása alkalmával az egylet igazgatósága f. évi Augustus hó első napján, az egyleti alapszabályok értelmében nyitandó új évtársulatot előre köztudomásra hozza, s egyszerűsmind értesíti a t. közönséget, hogy az abban résztvenni akarók számára az egylet helyiségében — uri-utcza, 11-ik szám alatt, földszint, balkézre — bejegyzési ív rendelkezésre nyitva áll.

A városi és megyei t. polgárok előtt a segélyező-egyletek célját és jótékonyágát nem tartja szükségesnek az elnökség bővebben magyarázni. Ismeri azt a közönség nagyrésze már saját tapasztalásából.

De kívánatos marad, hogy ezen kölesönös népegylező-egylet munkálkodását tanúsíthassa különösen a nép szegényebb osztálya körében, hol a takarékoskodás, a hitel hasznossága, a gondos előreszámítás, az anyagi jólét erkölcsi hatásai nem eléggé ismeretesek. Ezen segélyező-egylet, mint önálló intézet, főleg a korlátoltabb

Ez is a multak emléke!

De édes fiam ez sem tart örökké, az, melyhez bennünket annyi szent emlék köt, — de — mely mostanában eléggé profanalva van — le fog rombolatni!

Máshol a földet turják, találni egy kis darab követ, vasat vagy bármely csekélységet, mely hajdani nagyságunkat mutatja, és itt azért rombolnak, hogy kö se mutassa azt!

Hogy beteljesedjék a költő eme szava:

„S hazája feldúlt védfalából
Rak palotát h..... helyének!“

Mily nagyszerű és méltó elégtétel!

Ezt eredményezte tehát a színházat építő-bizottmány tavalyi lelkes felhívása?... mely ekkép szól:

„Szent romokon állunk!“

„Nincs egy hant e város területén, mely hős vértől ne ázott volna, — nincs multjában egy futó gondolat, melyhez megannyi — honfui erényekben gazdag emlék ne fűződne!“

„Mégis — bármily nagyszerű legyen e városnak meszsze-kiható történelmi multja, bármily szent érzelmek vezéreljenek az itt nyugvó nagy királyok sírjához; — az utókornak nincs oka pirulni önmagáért, mert az ősök emlékét az újabb nemzedék kegyelelele istápolja.“

Mit szólsz hozzá kedves fiam?..

Ugy-e ily szép szavakat, más tetteknek kellett volna követni!
Valóban chinai-dolgok!

* * *

Tehát a Kon-fu-cse-ok hazájában vagy; azt írod, hogy nagyon rokonszenveznek veled, különösen azért, mert olyan chinai hangzásu neved van: Csa-csér-di. Hogy nem messze vagy az új fővárostól — Pe-king-től — azon nagyon örülök; de az nem lepett meg, hogy

azon a városon keresztül, hol most vagy, egy kék indigó folyó foly, mert ilyen minálunk is van; azt írod, hogy ott azt mondják, miszerint az a folyó mérges!... az itteniről nem szólhatok, mert nem élek vízzel — — —

Tehát láttad a régi fővárosnak — Nankingnak — 200 láb magas, ferdén álló porcellán tornyát?....

Avval bizony ne igen híreskedjenek, hogy ferdére építették, — mert minálunk is ferdére építették a felsővárosi tornyot — a chinezerek!

A hivatalnokokat — vagy Quang-fu-kat, Mandarinokat — mint ott nevezik őket, a ruháikról lehet megismerni, mint írod kedves fiam. A legalsóbb hivatalnokok, kék és vörös ruhát viselnek zsinorozva.

Hisz az egészen olyan, mint itt a hajduk és baktereké! —

Mily nagy hasonlatosság!

Azt írod továbbá, hogy voltál Pe-king város tanácskozó terebében is, és hogy ott czopfot viselnek a képviselők; nálunk is még elég a czopfos; különben azt teszed hozzá, hogy nem igen sokat időztél a tanácssteremben, mert olyanokat beszélt egypár, hogy fölkeveredett a gyomrod.

Egészen úgy mint nálunk!

Ezen sok hasonlatosságok következtében ezután már valóban nem fogok azon csodálkozni, ha minálunk egyik a másiknak azt mondja: „du bist ein wahrer Chineser!“

Végül óhajtod, írjak gyakran szülőföldedről — Fejérvárról, — ebbeli kérésednek a mint a mai levelemből láthatod, elég van téve.

Ismertesd meg a te chinezereidet, én is megismertetem veled az enyéimet!

Minden jót kíván, szerető atyád

Sz.-Fejérvár 1871.

Csacsér-di Tóbiás.

vagyonu munkás osztály érdekében lön életbe léptetve, mely tiz kros, tehát csekély heti betéti összegekkel lehetővé teszi, bárkinek is részesülhetni a társulat előnyeiben. Ez okból, de az eddigi rövid idő alatt elért eredmény alapján is reményli az egyesület igazgatósága: hogy az egyesületnek ügybuzgó barátjai nem fognak hiányozni, s így a f. évi Augustus hóban megnyitandó új évtársulatnál az első évtársulati tagjainak számát a résztvevés mekkéztözteti.

Az igazgatóság kötelességének ismeri nemcsak ezen egyesület áldásos tevékenységének terjesztése — de a becsületes magán érdek előmozdítása miatt is a város és megye t. polgárait ezennel bizalommal felkérni: hogy ezen egyesület fenntartása, felvirágzása, és gyümölcsöző törekvésében egyesületileg közreműködni sziveskedjenek.

„Anyagi érdekeink“ támogatása nevében midőn a t. szerkesztőséget ezen sorok közléseért kéri, marad honfiai tisztelettel

a kölcsönös népsegélyző-egyesület elnöksége.

Ujdonságok.

Meghívás. A fehérmegyei gazdasági-egyesület igazgató-választmányja f. évi június hó 12-én délelőtti 10 órakor a megyeház kisteremében ülést tart, melyre a t. cz. egyesületi választmányi tagok tisztelettel meghívotnak, s megjelenésre felkértenek.

Kelt Székesfehérvárott, június 7-én 1871.

Fekete János, egyesületi titkár.

„Hires néptanítók nejei és lányai“ czim alatt Klökner P. kiadónál legközelebb jelenend meg egy beszélyfüzér Seidel P. pátkai plebánostól. E történeti beszélyek anyagát, szerző a nevelészet történetéből meríté. Reméljük, hogy a mű kellő pártolásban részesülend, hisz az ugyanezen szerző által irt népiskolai könyvek, különösen: Földrajz, Természettan, Természetráajz, Gazdászattan és Történelem is igen kedvező fogadtatásban részesültek.

Azon vidéki lapok t. szerkesztőit, kiknek részére mi lapot küldünk, tisztelettel kérjük sziveskedjenek a cserepéldányt hozzánk is megküldetni.

A fehérmegyei gazdasági-egyesület első hivatalos felhívását ma tesszük közzé. E miatt lapunkat több példányban nyomattuk, hogy az egyesület minden tagjának megküldhessük. Felkérjük egyuttal a t. egyesületi tagokat sziveskedjenek az előfizetési díjt Klökner Péter kiadó könyvkereskedésébe megküldeni; mert mint már említettük lapunk lévén a F. g.-egyesület közlönye a szükségesekről csak lapunk utján értesülhetnek.

Piacunkon mult szerdai hetivásár alkalmával a rendőrség az elővásárlási tilalmat áthágott kofáktól nagy mennyiségű baromfit és tojást kobzott el, mit jótékony czélra azonnal nyilvánosan el is árvereztetett. Helyesen! Csak előre a megkezdett uton, a kedvező eredmény nem maradhat el.

Ismét egy meg nem tartott közgyűlés. Péntekre a város atyái, sürgős és fontos ügyek elintézésére összehívtak; de nem jöttek meg. Miután az ilyenemű elmaradások a közügy nagy kárára nagyon gyakran ismétlődnek, felkérjük polgárnagy urat tegyen ez iránt a kormánynál jelentést, s kérjen gyors intézkedést, mert mi tudjuk mennyi folyó ügy vár tárgyalásra és elintézésre.

Felhőszakadás. F. hó 5-én d. e. hirtelen megeredtek városunk felett az ég csatornáit. A leömlött víz pillanat alatt ellepte az utcákat, magával ragadván a mit ragadhatott, azonban jelentékeny kárt nem tett. Megdézsmálta a henteseket, pékeket, gyümölcs és egyéb árusokat, s a mennyi volt egyfelől a kár, annyi volt másfelől az öröm. Az utcagyerköczökre valóságos Eldorádó volt a sok zsemlye — gyümölcs, a kutyák pedig egy-egy jó darab disznóhussal fogaik között igrkeztek az őket üldöző hentes elől futva prédájukat biztosítani.

Löverseny. Vasárnap jun. 4-én 792 lövés 552 kör. Díjat nyertek 1-sőt Linzer Sándor 4-es, 2-at Deutsch D. A. 4-es, 3 at Ullmann Miklós 4-es, 4-et Valch Károly 4-es lövéssel. Összesen volt 16 négyes. — Junius 8-án magánverseny 786 lövés 351 kör. Díjat nyertek 1-sőt Linzer Sándor szeg, Hübner Rudolf 4-es, Simli János négyes lövéssel. Összesen volt 14 négyes.

Lövöldei. Csütörtök — urnapján szépszámu szép közönség a nőnem szép szemekkel fegyverkezve versenyt gyújtott a szép nappal, mely szépen és melegen sültve alkalmat adott a szépneknek, hogy szépen hazasétálhasson minden bérkocsira való igények nélkül. — Volt tombola is, s a szép szőnyeg-nyeremény alig került ki, hogy most a szerkesztőség lábball tiporhassa.

Az urnapi körmenet szokott díszszel tartatott meg Mltsgos Pauer János cz. püspök pontificatioja mellett. Az egybegyűlt nagyszámu néptömeget még a közös hadsereg bakáinak sortüze sem volt képes szétosztatni, míg csak vége nem volt az ünnepi szertartásnak.

KLÖKNER PÉTER, kiadó.

Az izraelita elemi iskola növendékei juniálisukat f. hó 6-án a sóstó helyiségeiben tartották meg.

Polgárdi községnek vásárt engedélyezett a ministerium. Jobb volna bizony ha mind eltörülne ezeket a falusi vásárokat, melyek a vásározni kénytelen mesterembert tönkreteszik. Erről majd bővebben szólunk később.

Villámcsapás. Hir szerint f. hó 5-én d. e. a villám Bodajkon a plebánia templomba ütött.

A j és h párt. — Kedves olvasóink egyrésze nem is tudja tán, hogy nálunk e két betű között élet-halálharcot vívunk, mely ugy látszik a h betű teljes leverésével fog végződni. Ugyanis szemben áll a „Székesfehérvár“ a „Székesfehérvár“-ral. A néptanítók gyűlésén Fekete János megyei főjegyző a szönyomozási adatok vontesövü ágyuival, s a 48 előtti hivatalos iratok sortüzével visszaverde a fehérmegyeieket, s maradtunk fehérmegyeiek, mint azt az ősi helynevezés is megkivánja.

Hogyan lesz a majálisból juniális és hogyan lesz a kettőből semmi? *) Hát ilyenképen. Világhódító Nagy Sándor helyett támad egy aglegénynyé praeparáló nőhódító Sándor, ki hadsereget toborzani vállalkozik, melylyel ő Csókakó várát bevenni igéri. Időközben a vaskaput előnti a Ferenczesatorna esőtől hordott iszapja, s a hősköt nem a Gaja völgye hanem a sárviz köze öleli kebelébe; honnét csak nagynehezen birnak a lövöldei partokra kapni. E szerint ők megmentvék; de a bodajki ebéd és fürdés valamint az összes élelmi czikk menthetlen elveszett. Sic transit gloria mundi.

Szótalány mely multszámunkban közölve volt. Oló. Helyesen fejtette meg Fűgh Dienes Székesfehérvárott.

*) Ez is rejtvény Szerk.

Nyilt tér. *)

Tisztelt szerkesztő ur!

Kezennél levő megbízás alapján tisztelettel kérem meg aziránt, hogy multszámu „szerencsétlenségek“ rovatábani közlését, mely szerint Vájer Ignác helybeli birtokos földműves magát két izben felakasztotta és mindkét esetben neje által megmentetett, mind alaptalan ráfogást helyreigazítani illetőleg visszavonni ne terheltezzék.

Ki mindenkor honfiai üdvözlettel vagyok tisztelt szerkesztő urnak kész barátja

Láng Géza, h. ügyvéd.

*) E rovatban közlöttekért csak a sajtóhatóság irányában vállal felelőséget a szerkesztő.

Gabona-ár.

Junius 7-én. A.-ausztriai mérő. Tisztabuza 5 frt. 5.30. 5.60. — Kétszeres 3.70, 3.80, 4 frt. — Rózs 3.20, 3.25, 3.30. — Árpa 2.20, 2.25, 2.30. — Zab 1.90, 1.95, 2 frt. — Kukoricza 2.40, 2.50, 2.60,

Junius 10-én. A.-ausztriai mérő Tisztabuza 5 frt, 5.30, 5.60. — Kétszeres 3.80, 3.90, 4 frt. — Rózs 3.20, 3.25, 3.30. — Árpa 2.30, 2.35, 2.40. — Zab 1.90, 2 frt, 2.10. — Kukoricza 2.40, 2.60, 2.80.

Szerkesztői üzenetek.

St. A. urnak L—b-ben. Ha megengedi, hogy átalakítsuk a tárgyat felhasználándjuk; hanem ilyen irályt mint ez „Hiába igyekszik a hideg sophista elhítenni magát és másokat, hogy árvis ellen uszni nem nagylelkűség, hogy a felebaráti szeretet csak czifraszó üres hang, hogy első tisztünk magunk iránt van, hogy az ember világ polgára, nem ez vagy amaz földé“ nem vehetünk fel. Ne vegye rosz néven; de annyira szeretjük ezt a sokat kinzott magyar nyelvet, hogy ilyen merénylet ellen szerkesztői veres czeruzánkkal szállunk sikra.

Siófokra. A beküldött szótalányért a tiszteletdíjt személyesen fogom átnyújtani; ha mindjárt brachiummal kell is azt eszközölni. Lesz ám ennek még bójte is Pista!! Hát így tiszteled te „Székesfehérvárott“

Forster József, tulajdonos felelős szerkesztő.

Nyomatott Sz.-Fehérvárott, özv. Számmer Pálnénál.

Mai számunkhoz egy ív melléklet.